

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Distinctio quinta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

Magistri Durandi de Sancto Porciano

remedium est melius, quod est perfectius, & leuius, sed respectu mali poenae baptismus fluminis est perfectius remedium quam baptismus fluminis, est etiam leuius quam martyrium, ut patet ex iam dictis, ergo &c.

10 Quantum ad liberationem à malo sequela pręualet martyrium cęteris duobus, quia post baptismum aque & poenitentię possibile est recidiuū. Sed post martyrium non, sed hoc est per accidens, quatenus martyrium facit exire de hoc mundo. Si autē comparentur quantū ad collationem boni, sic simpliciter dicendum quod martyrium aliis duobus pręeminet. Quod patet sic, illud pręeminet in collatione boni, in quo confertur abundantius gratia, quę est principium merēdi, & in quo clarius reuelat opus maioris meriti, & quod perducit celerius ad donū maioris pręmii, sed ista sunt in martyrio respectu aliorum duorum, ergo &c. Minor probatur, quia in martyrio datur abundantior gratia, quam in baptismo vel poenitentia, si martyr eā prius non habebat, vel augetur amplius si eam prius habebat. Alioquin Deus deficeret in necessariis, quā maior gratia sit necessaria ad difficiliorem actum. Gratia autē & charitas commensurantur, quum sint idem, vel inseparabiliter concomitantur se. Ad martyrium autem requiritur maxima charitas, dicente Domino Ioan. 15. Maiorem hanc dilectionem nemo habet, &c. ergo requiritur maior gratia, reuelat etiam in eo opus maioris meriti. Tum quia de se est difficilius, quia finis terribiliū mors, ut 2. Ethic. tum quia procedit ex maiori charitate, ut statim allegatum est, perducit etiam celerius ad donum maioris pręmii, quia per martyrium homo statim euolat, non sic autem per baptismum & poenitentiam: baptizati etiam & poenitentes recipiunt solum pręmiiu essentiale quod dicitur aurea. Martyr uero pręmium essentiale & accidentale, quod dicitur aureola, quare &c. & sic patet secundum.

11 Ex his patet tertium, quod principaliter queritur, scilicet qualiter baptismus fluminis & sanguinis suppleat vicem baptismi aque: quia in illo solo suppleat vicē baptismi fluminis, qui est uerus & simpliciter baptismus, in quo rationem & nomen baptismi participant: sed baptismus fluminis & sanguinis non participant nomen & rationem baptismi in quantum baptismus est sacramentum, sed in quantum habet similem effectum in ablutione culpę, & in dimissione poenę simpliciter vel in parte, ut dictum fuit, ergo non suppleat vicem baptismi quātum ad aliquid sacramentale, sed solum quo ad effectus prędictos: & quia baptismus est sacramentum necessitatis, ut habeatur in voto quo ad omnes, & ut suscipiatur in actu quando articulus necessitatis susceptionem non impedit, ideo iustificatus baptismus fluminis adhuc tenetur baptizari baptismus fluminis, non propter remedium quo non indiget, sed propter pręceptum diuinum, & ut suppleatur in eo quod sacramentale est & exterius, & in ritu baptismi, & interius in collatione characteris. baptismus enim institutus est non solum in remedium personę contra culpam, sed etiam propter uilitatem publicam distinctionis & conformitatis membrorum ecclesię. Vnde Ioannes baptista quamuis sanctus, dixit Christo Mat. 3. Ego à te debeo baptizari. & Cornelio iam iustificato dicit angelus Act. 10. de Petro qui eum debebat baptizare, hic dicit tibi quid te oporteat facere.

12 Per hoc patet responso ad primum argumentum.

13 Ad secundum dicendum quod baptismus fluminis non habet locum in paruulis, sed tantum in adultis, plus enim ualeat adulto fides propria quam puero fides aliena: unicuique enim potest ualere fides sua per modum meriti saltem de congruo, sed fides aliena nunquam sine aliquo signo exteriori quod esset sacramentum ut nunc est baptismus, & in lege ueteri circuncisio, vel haberet quasi vim sacramenti, ut ante legem aliqua exterior protestatio quę saltem declarabat facientem agere in fide ecclesię, ut dictum fuit prius distinctione prima quum ageretur de re medio paruulorum.

14 Ad tertium dicendum quod martyrium nō solum habet efficaciam à charitate patiens, licet illa requiratur secundum quod dicit Apostolus, sed ex causa patiens, & ex conformitate ad passionem Christi propter quę uis

Sancto Porciano
tus passionis Christi æquę plene vel plenius communicatur martyrio, sicut in baptismo.

Sententia huius distinctionis. V.
in generali & speciali.

Post hoc sciendum est. Superius determinauit Magister de baptismo secundum se, & per comparationem ad suscipientes, hic determinat de eodem per comparationem ad ministros cōferentes. Et diuiditur in duas partes. Quia primō determinat de ministris. Secundō de usu & solemnitate, dist. 4. Nunc quibus liceat baptizare. Prima diuiditur in tres. Primō enim ostendit quādo possit à bonis & à malis dari baptismus. Secundō assignat rationē. Tertio mouet dubium circa potestatem ministrorum, & soluit. Secunda ibi, quia ministerium tamen habent. Tertia ibi, hic queritur quę sit potestas. Hęc est sententia & diuisio lectionis in generali.

1 IN speciali autem sic procedit. Et proponit primō quod baptismus à bonis & malis ministris dari potest, & æquę datur ab utroque. Non enim peior baptismus datur à malo quā à bono, nec melior à bono quā à malo, nec maius, nec minus, sed æquale munus datur in baptismo, & à bono & à malo, quia nō est hominis munus, sed Dei: & id pluribus autoritatibus confirmatur. Postea dicit quod huius tota ratio est, quia baptismus non est eorum, sed Christi. Christi enim in baptizando ministerium tantum habent: potestatem autem Christus retinuit, unde non dicitur baptismus Petri vel Pauli, sed Christi: poruit tamen potestatem baptizandi dare hominibus, sed noluit ne tot essent baptismi quot homines, & ne homo in homine ipse poneret, quod autoritatibus confirmat. Vltimō querit quę sit illa potestas quā Christus poruit dare hominibus, & non dedit. Et respondet Magister secundum quosdam quod potestas dimittendi peccata. Contra quod obicitur, quod potestas qua deus dimittit peccatum est idem quod deus, ergo non potuit creaturę dare hanc potestatem. Item si potestas dimittendi peccata potuit & potest communicari creaturę, ergo & potestas creandi. Et respondet Magister ad primum quod potestas dimittendi peccata, quę creaturę potest dari, esset potestas cuiusdam cooperationis, ut sicut creatura cooperatur Deo in exteriori mundatione per modum ministerii, ita potest cooperari in interiori. Ad secundum respondet quod potestatem creandi potest creaturę communicare non ita quod esset per autoritatem, sed per ministerium, quę tamen opinio à modernis non tenetur. Et in hoc terminatur sententia lectionis, &c.

QUESTIO PRIMA.
Vtrum à malis ministris possit conferri
uerus baptismus.

Tho. 3. q. 64. ar. 5. c. q. 82. art. 9.

Circa distinctionem istam primō queritur de ministro baptismi. Et secundō de potestate Christi baptismum instituentis. Quantum ad primum primō queritur utrum à malis ministris possit conferri uerus baptismus, & secundō utrum peccent baptizando. Ad primum sic proceditur. Et arguitur quod à malis ministris nō potest conferri uerus baptismus, quia sicut ad baptismum requiritur forma & materia, ita & minister. Sed materia indubitata vel forma euacuat sacramentum, ergo similiter minister indubitatus, sed minister malus est minister indubitatus, dicente Augustino. Iustus oportet esse tanti iudicis ministros, igitur &c.

1 Item membrum aridum non participat actionem corporis, sed baptizare est quædā actio corporis mystici, ergo malus minister quum sit membrum aridum istam actionem exercere non potest.

2 CONTRA est quod dicit Augustinus in litera, non timeo adulterum, non ebriosum, non homicidam, quia columbam attendo, per quam mihi dicitur: hic est qui baptizat.

3 RESPONSIO. Sciendum est quod disertus hominem esse bonum hominem bonitate moris, quę est bonitas simpliciter, de qua communiter loquuntur homines, &

& esse bonum artificem, quæ est bonitas secundum quid, & cum additione. Aliquis enim est bonus artifex, puta faber, qui non est bonus simpliciter, & conuerso aliquis est bonus homo simpliciter, qui non est bonus faber, sed malus. Hæ enim duæ bonitates se habent per accidens adinuicem, ita quod non licet in his ex diuini inferre coniunctum, vel ex coniunctis diuinum: ut si dicatur, iste est bonus & faber, ergo est bonus faber, vel si dicatur iste est bonus faber, ergo est bonus, & est faber, non sequitur, sed est fallacia accidentis omnino. Sic est de bonitate ministri in quantum est minister, & de bonitate hominis, quæ est bonitas simpliciter.

5 Dicendum ergo quod a malo ministro, qui est malus in quantum minister nullum verum sacramentum potest conferri, a malis tamen hominibus simpliciter potest verum sacramentum conferri sicut a bonis. Primum patet sic: nullus est malus minister nisi sit defectuosus in aliquo ad ministerium suum pertinente, sed defectus eorum que requiruntur ad ministerium euacuat sacramentum, ergo a malo ministro non potest conferri verum sacramentum. Maior patet, quia quum malum sit priuatio & defectus alicuius rei debet, non potest esse malus minister, nisi cui deficit aliquid pertinens ad suum ministerium. Minor probatur, quia ad ministerium cuiuscunque artificii non concurrunt in generali nisi tria ex parte ministri, scilicet scire, velle, seu intendere, & posse, ergo non est malus minister, nisi qui est defectuosus in aliquo istorum, sed quocunque istorum deficiente nullum est sacramentum, quia si omni non nescit baptizare, aut non intendit, aut non potest profere verba, quia mutus, aut immergere, quia mancus, nihil fit, ergo a malo ministro qui est malus in quantum minister, non potest conferri baptismus, nec aliquod sacramentum: hoc autem intelligendum est quando est malus & defectuosus simpliciter in his que requiruntur de necessitate ad ministerium, quia si sit in talibus defectuosus non simpliciter, sed secundum quid, vt pote quia nescit ita bene, sicut alius, qui est melior clericus, vel magis expertus, vel non potest ita bene formare verba, quia blefus, vel quia lingue lingue ignarus, sicut ille de conse. di. 4. retulerunt qui dicebant, baptizo te in nomine patriæ, &c. Nihilominus esset verum sacramentum, quia defectus secundum quid, non tollit effectum simpliciter.

6 Secundum patet, scilicet quod a malis hominibus malitia moris potest conferri verum baptismus, primo quia ea que sunt de pertinentibus ad sacramentum, vt pote maxima necessitatis debent esse communissima & notissima, sed baptismus est sacramentum maxime necessitatis, potissimum quantum ad paruulos, qui non habent aliud remediū suæ salutis. Bonitas autem moralis que est per gratiā non est communissima & notissima, sed est valde rara & ignorata, ergo non requiritur in ministro baptismi. Secundum quia illud quod consistit in opere operato non vitiat ex demerito operantis, si tamen concurrant que sunt de necessitate operis, sed omne sacramentum consistit in opere operato, ergo non vitiat ex malitia vel demerito ministri operantis, dummodo concurrant que sunt de necessitate operis: & hoc est quod dicit Aug. super Ioan. par. 1. Homil. 5. & recitatur de conse. di. 4. ca. ego dico, & nos dicimus omnes, quia iustos oportet esse tanti iudicis ministros, vt sint ministri iusti si volunt, si autem nolunt esse iusti qui in cathedra Moysi sedent, securum me fecit Magister meus, de quo. s. dicit Spi. sanctus, hic est qui baptizat. Et idem habetur eadem dist. cap. Romanus pontifex cum pluribus aliis.

7 Ad primum arg. dicendum quod malus homo est debitus minister sacramenti si habeat ea que pertinent ad ministerium quantum ad hoc quod confert verum sacramentum. Est tamen indebitus quod ad se, quia talis ad ministratio non est ei ad meritum sed potius ad peccatum. Istud tamen non euacuat sacramentum, sicut ex parte materię non euacuat sacramentum propter immunditiam aque.

8 Ad secundum dicendum quod malus homo est membrum aridum in his que pertinent ad meritum: & ideo non meretur conferendo sacramentum: non est tamen membrum aridum in his que pertinent ad ministerium, si concurrunt in ipso ea que sunt de necessitate ministri: & hoc sufficit ad hoc quod conferat verum sacramentum.

QVÆSTIO SECYNDÆ.
Vtrum malus minister baptizando peccet.

Tho. 3. q. 64. ar. 6.

AD secundum sic proceditur. Et arguitur quod mali baptizando non peccent. Quia qui consentit peccati peccat, sed adultus recipiens baptismum consentit baptizanti, & similiter offerens paruulum, ergo si malus baptizans peccaret, adultus ab ipso recipiens baptismum, vel offerens paruulum peccaret, sed istud est falsum, vt patet per Aug. in litera, qui dicit: non timeo adulterum, nec homicidam, &c. Esset autem timendus si recipiens ab eo baptismum peccaret, igitur &c.

2 Item omnis homo & omnis mulier fidelis potest baptizare, sed actus ita communis non videtur requirere conditionem strictissimam, quæ est bonitas vel sanctitas, ergo &c.

3 IN contrarium arguitur, quia peccator ministrans alia sacramenta peccat, sed baptismus non est minoris dignitatis cæteris sacramentis, ergo peccatores baptizantes peccant.

4 RESPONSI O. Circa quaestionem istā videnda sunt duo. Primum est, vtrum mali baptizando peccent. Secundum est, vtrum recipies ab eis baptismum peccent.

5 QVANTVM ad primum dicitur communiter mali baptizando vt ministri & cum solemnitate, peccant. Secundum dicitur quod baptizando in casu necessitatis & absque solemnitate, non peccant. Ratio primi est duplex. Prima est, quia irreuerentia sacramentorum videtur esse mortale peccatum, sed mali conferendo sacramentum solemniter irreuerentiam faciunt sacramento. est enim irreuerentia, quum vasa sanctitatis tractantur ab immundis, &c. Confirmatur hoc per dictum Diony. in ecclesiastica Hierarchia, qui dicit quod immundis sacra symbola & signa sacramentalia rangere nephas est. Secunda est, quia minus malum fuit, vt videtur, ad fa. ve. leg. accedere cum immunditia prohibita a lege, quā accedere ad sacramenta nouæ legis cum immunditia conscientie, sed primum fuit peccatum mortale, ergo & secundum. Minor probatur per illud quod dicitur Leuit. 2. Omnis homo qui accesserit de stirpe vestra ad ea que consecrata sunt in quo est immunditia peribit coram domino. Idem dicunt canon. 1. qu. 1. cap. remissionem peccatorum. vbi dicitur quod quamuis sacramenta in modum lucis ab immundis conraminari non possint, ipsi tamen perniciosè habent quamquam aliis salubriter & vtiliter administrant: & 4. q. cap. per Esaiam. dicitur quod sacramenta obfunt indignè tractantibus, profunt tamen per eos dignè sumentibus. Ratio secundi assignatur talis, quia qui baptizat in casu necessitatis & absque solemnitate non baptizat vt minister, sed sicut vetula baptizaret. Et ideo nihil videtur agere indebitum contra ministerium, excusat etiam eum casus necessitatis.

6 Alii dicunt quod in nullo casu potest malus minister baptizare, quin baptizat vt minister, & per consequens peccet, nec excusat eum aliquis casus necessitatis. Quod probat sic, quod solus minister facere potest, non potest quis facere nisi vt minister, sed administrare quocunque sacramentum non potest nisi minister ille tantum, scilicet qui ex ordinatione diuina est minister, quia minister, est de necessitate sacramenti, sicut materia & forma, ergo nullus potest ministrare quocunque sacramentum, nisi vt minister: & ideo quicumque baptizat si est verus baptismus, oportet quod sit minister veri baptismi, & baptizat vt minister, licet non baptizat cum solemnitate instituta ab ecclesia. solemnitas enim non dat ei esse ministrum, sed est signum ministerii sui: ex quo probat secundum, quod nullus casus necessitatis excusat eum: dicunt enim, quia casus euitabilis non est casus necessitatis excusans a peccato, quia non tollit rationem voluntarii, sed talis est casus noster, quia si incumbat alicui baptizare puerum morientem, & sibi conscius alicuius peccati mortalis in potestate eius est habere displicentiam de peccato illo, & tunc potest sine scrupulo puerum baptizare, ergo casus talis necessitatis non excusat baptizantem quin peccet, & sine dubio securum esset sic facere, sed durum est dicere quod ad hoc teneatur,

nentur, quia talis necessitas & causa vrgens potest imminere & baptizanti non occurrit memoria cuiuscumque peccati sui, nec vacat ei conscientiam tunc scrutari.

Tho. 3. q. 82. ar. 1. 2.

7 QVANTVM ad secundū scilicet vtrum recipientes baptismum a malis peccent. Dicendum est quod aut minister malus est præcisus ab ecclesia sicut hæreticus vel excommunicatus, aut non. Si sit præcisus, aut paruulus est baptizandus, aut adultus. Si paruulus non peccat, quum non habeat vsum liberi arbitrii, sed offerens ipsum peccat in illo casu in quo adultus peccaret offerendo seipsum. Si autem sit adultus, aut latet eum probabiliter instrumentum esse præcisum, tunc non peccat, quia talis ignorantia eum excusat. Si verò non latet eum, tunc peccat mortaliter recipiendo ab eo baptismum. Cuius ratio est, quia eodem præcepto quo præcipitur excommunicato vel cuiuscumque ab ecclesia præciso ne se ingerat diuinis præcipitur cuiuslibet alteri, ne communicet cum eo in eisdem, sed præcisus ingerendo se ad administrationem diuinorum peccat mortaliter, faciens contra præceptum ecclesie, ergo recipiens ab eo sacramentum peccat faciendo contra idem præceptum: & hoc est intelligendum nisi in casu extreme necessitatis, qui non potest ab ecclesia prohiberi, in quo casu quisque potest recipere baptismum a quocumque pagano, iudæo vel hæretico.

8 Si autem minister non est præcisus, sed est tantum peccator non peccat recipiens ab eo baptismum, quia si aliquo modo peccaret, hoc non esset nisi quia videtur induscere ad peccandum, petendo ab eo sacramentum quod ille non potest conferre nisi peccando. Sed istud non oportet, quia quum malus minister possit in momento poenitere de peccato commisso, probabiliter ignoratur ab eo qui petit baptizari, an ille poenituerit an non, & in talibus semper est melior pars supponenda, quia siue poenituerit siue non, petens baptismum non inducit eum ad peccandum, quum iste solum petat ius suum, & ille si vult potest sine peccato exhibere.

Tho. 2. 2. q. 100. ar. 2.

9 Si verò ministrus esset adeo malus, quod nollet eum sine pecunia baptizare, nullo modo pro baptismo esset sibi pecunia danda, quia hoc est simoniacum, & non sunt facienda mala, vt eueniat bona, vt dicitur Roman. 1. Et in hoc casu si sit adultus, & non habeat alium qui eum baptizet, sufficit ei fides & contritio ad salutem. Nec debet baptizare seipsum, quia nullum esset sacramentum, eo quod sicut in generatione corporali alius est generans necessarius, & alius qui generatur: sic in generatione spiritali, quæ est baptismus, alium oportet esse eum qui generatur, & alium qui generat. Vnde quod dicit Innocentius tertius de quodam iudæo, qui baptizauerat seipsum, quod si continuo decederet, ad patriam protinus euolasset: intelligendum est quod hoc fuisset non propter virtutem sacramenti, quod nullū fuit, sed propter fidem & deuotionem quam habuit, maxime quæ exposuerit se periculo mortis, quum inter iudæos existens seipsum baptizauerit, vt recitatur extra de baptismo, & eius effectus, capitulo debitu.

10 Si autem sit paruulus quem sacerdos non vult baptizare nisi pro pecunia, tunc puer baptizandus est ab offerente si sit necessitas. Alioquin referendus est, quousque inueniatur minister, qui eum gratis baptizet. Si autem sit necessitas, & offerens non habeat aquam, neque consecratam, neque non consecratam nisi emat eam a sacerdote qui eam ratione consecrationis vult plus vendere quàm valeat: tunc dicendum est quod offerens non debet eam plus emere ratione consecrationis, quia hoc esset simoniacum, sed potest aquam, vt aqua est (quia talis sufficit ad baptismum) quantumcumque care emere ratione suæ indigentie & necessitatis, quia etiam in cæteris rebus augetur pretium propter indigentiam hominum.

11 AD primum arg. dicendum quod consentiens peccati in quantum peccans est, peccat, baptizans autem non peccat, quia baptizat. (Alioquin omnis baptizans peccaret) sed peccat ratione præcedentis peccati, in quo perseuerans immiscet se sacris actionibus, recipiens autem baptismum consentit baptizanti solum in quantum est baptizans & non in quantum est in præcedenti peccato perseuerans, & ideo non peccat, nisi baptizans esset ab ecclesia præcisus, in quo casu peccaret veniendo contra præceptum ecclesie.

12 Ad secundum dicendum quod actus baptizandi

quum sit communis omnibus, quatum est de necessitate sacramenti non requirit bonitatem ministri, quum per malum possit conferri sacramentum: requirit tamen in ministro bonitatem, vt euitet peccatum.

13 AD arg. alterius partis dicendum quod baptismus est maioris necessitatis, quàm alia sacramenta: & ideo baptizans in casu necessitatis potest excusari a peccato, plusquam ministrans alia sacramenta.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum Christus secundum quod homo habuerit potestatem operandi interiorum effectuum sacramentorum.

Tho. 3. q. 64. ar. 3.

1 Circa secundum principale quaruntur duo. Primum est de potestate Christi baptismum instituentis. Secundum est de potestate quam hominibus communicare potuit sed non comunicauit. Quantum ad primum quaritur, vtrum Christus secundum quod homo habuerit potestatem operandi interiorum effectuum sacramentorum. Et videtur quod sic. Primum per illud quod habetur Mar. 9. Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, sed remissio peccatorum est interior effectus sacramenti, ergo Christus secundum quod filius hominis, habuit potestatem operandi interiorum effectuum sacramenti.

2 Item nullus potest effectum sacramenti conferre sine sacramento, nisi ex se habeat potestatem super effectum sacramenti, sed Christus contulit effectum sacramenti sine sacramento, vt patet in Magdalena & Petro: ergo videtur quod Christus secundum quod homo habuit potestatem operandi interiorum effectuum sacramenti.

3 IN contrarium videtur quod dicit Aug. quod in sacramentis diuina virtus salutem nostram secretis operatur, sed diuina virtus non est Christi secundum quod homo, sed secundum quod Deus, ergo Christus non operatur in teriore effectum sacramenti secundum quod homo, sed secundum quod Deus.

4 RESPONSIUM. Sciendum est quod triplex est potestas respectu effectuum sacramentorum, scilicet autoritatis, excellentie & ministerii. Potestas autoritatis est, qua aliquis propria virtute remittit culpam, & confert gratiam. Potestas ministerii est per quam competit alicui solum sacramenta ministrare. Potestas excellentie est media inter istas duas, quia aliquid participat de autoritatis potestate licet non plenè. Aliquid verò de potestate ministerii. Et secundum hoc patet quod Christus secundum quod homo non habuit potestatem autoritatis, respectu effectuum sacramentorum. Cuius ratio est, quia, vt dictum est, nullus habet talem potestatem, nisi propria virtute possit conferre gratiam, & remittere culpam, sed hoc non competit nisi Deo, ergo non competit Christo secundum quod homo. Potestas autem excellentie competit Christo in quantum est homo. Cuius ratio est, quia instrumentum coniuncto competit principalis actio in instrumento separato. Sed humanitas Christi est quasi instrumentum coniunctum diuinitati, in quantum in eodem supposito sunt diuinitas & humanitas, ergo actio Dei in sacramentis principalis & excellentius competit Christo secundum quod homo (quasi instrumento coniuncto) quam cuiuscumque homini puro, qui est quasi instrumentum separatum.

5 Hæc autem excellentia consistit in quatuor. Primo quia ex passione eius baptismus efficaciam habet, non est factiue, sed meritorie. Secundo quia instrumenta instituit. Tercio quia quandoque effectum sacramenti sine sacramento tribuit. Quarto quia ad inuocationem nominis eius baptismus aliquo tempore collatus fuit, vt in primatiua ecclesia ex causa superius dicta. Quod autem dictum est quod Christus secundum potestatem excellentie dedit quandoque effectum sacramenti sine sacramento, intelligendum est per modum meriti, quia potestas autoritatis non competeat ei in quantum fuit homo.

6 AD Argumenta. Ad primum dicendum quod filius hominis habuit in terra potestatem dimittendi peccata per autoritatem in quantum Deus: quod ostensum est, scilicet Christum esse Deum per curationem Paralytici, sed potestatem habuit in quantum homo per ministerium excellentie, vt dictum est.

7 Per idem patet ad secundum, quia quod Christus intulit effectum sacramenti sine sacramento, hoc potuit inquantum Deus, sed meruit inquantum homo.

QVÆSTIO QVARTA.

Vtrum Christus potuit dare hominibus potestatem dimittendi peccata.

Tbo. 3. q. 64. ar. 4.

SECUNDÒ quæritur vtrum Christus potuit dare hominibus potestatem dimittendi peccata. Et arguitur quòd sic, quia plus est expellere dæmonem à corpore hominis, quàm peccatum ab anima. Sed Christus potuit dare hominibus, & dedit potestatem expellendi dæmones, vt dicitur Luc. 4. ergo potuit dare potestatem dimittendi peccata.

2 Item Ioan. 20. Dicit Christus discipulis suis, accipite Spiritum sanctum, quorum remisistis peccata remittuntur eis, ergo dedit discipulis potestatem dimittendi peccata.

3 IN contrarium arguitur, per illud quod dicitur in euangelio: Quis potest dimittere peccata nisi solus deus? sed illud quod competit soli Deo non potest communicari puro homini, ergo &c.

4 RESPONSIÒ. Circa quæstionem istam videntur esse duo. Primum est, quam potestatem Christus potuit communicare hominibus. Secundum est, quam potestatem eis communicauit.

5 QVANTVM ad primum sciendum est quod Christus non potuit communicare hominibus potestatem auctoritatis, quia illa non fuit eius nisi inquantum Deus. Nec potuit ipsi communicari inquantum homo erat (vt dictum est) multominus ergo potuit communicari homini puro. De potestate autem excellentiæ quæ sibi communicata fuit, tenetur cõmuniter quod eam hominibus communicare potuit, sed non decuit. Primum probatur sic: Quicquid cõmunicatum est Christo inquantum est homo potest communicari homini puro: sed prædicta potestas fuit cõmunicata Christo inquantum erat homo, ergo potuit cõmunicari homini puro. Minor patet, sed maior probatur, quia Deus potest naturæ humanæ cõmunicare omne illud cuius ipsa capax est, sed natura humana capax est omnis perfectionis, quæ communicata est Christo secundum humanam naturam. Alioquin non fuisset ipsi cõmunicatum si natura nõ fuisset capax, ergo &c. Potuit ergo secundum hanc opinionem communicari alicui puro homini quod meritum eius baptismi efficaciam tribueret, quod baptismum infunderet, quòd sine baptismi effectum baptismi tribueret, & quòd ad inuocationem nominis eius tribueretur baptismus. Istud tamen non decuit, ne seruis in seruo poneret spem salutis. Et ne multiplicaretur baptismus secundum multitudinem ministrorum. In hoc autem dicto est vnum solũ dubium, scilicet an potuerit alicui puro homini conferri quòd meritum eius tribueret efficaciam sacramentis hoc enim nõ videtur possibile, nisi dicatur quòd pura creatura potuerit pro toto humano genere satisfacere. Cuius ratio est, quia cum sacramenta sint sufficientia remedia nostræ iustificationis, nullius personæ meritum potest efficaciam tribuere sacramentis, nisi quæ potuit satisfacere pro omnibus peccatis. Si ergo illud primum potuit communicari alicui puro homini, videtur quòd & secundum. Quid tamen sit verum circa hoc dictum est lib. 3. distin. 20.

6 Quicquid tamen sit de hoc, patet quòd Christus nõ communicauit hominibus nisi potestatem simplicis ministerii ad dispensandum sacramenta quæ ipse instituit sicut Apof. dicit. 1. Corint. 5. Sic nos existimet homo vt ministros Christi, & dispensatores ministeriorum Dei. Et hoc dicit Aug. super Ioan. homil. 5. Et habetur in litera: quid nouerat Ioan. bap. dominum, quid verò non nouerat potestatem baptismi dominici in nullum hominem à domino transcuram, sed ministerium. In quo apparet secundum quod fuit propositum.

7 AD primum argumentum dicendum quòd Christus non dedit discipulis potestatem eiciendi dæmones per modum auctoritatis & quasi virtute propria, sed solum per modum ministerii orando & inuocando nomen Christi.

8 Ad secundum dicendum quod illud Ioan. 20. quorum remis-

seritis peccata, &c. intelligitur solum de ministerio collato discipulis in administratione sacramentorum.

9 ARGVMENTVM autem in oppositum loquitur, de potestate auctoritatis quæ nulli homini puro communicari potest.

Sententia huius distinctio. VI. in generali & speciali.

Nunc quibus liceat baptizare. Superius Magister determinauit de baptismi per comparationem ad ministros. Hic determinat de eo quantum ad vsum & solennitatem. Et diuiditur in quatuor partes. Primò determinat vsum sacramenti baptismi quantum est ex parte baptizantium. Secundò quantum est ex parte baptizatorum. Tertio quantum ad ipsius sacramenti veritatem. Quarto quantum ad ritum sacramenti. Secunda ibi, Illud etiam ignorandum non est. Tertia ibi, Quærit etiam solet si corrupte. Quarta ibi, agnoscendum est. Prima diuiditur in duas. Primò determinat de baptizantibus quantum ad gradum, quantum ad vsum, & quantum ad fidei meritum. Secundò obicit contra prædicta & soluit. Secunda ibi, Sed tamen nonnulli doctorum. Secunda pars principalis in qua determinat de vfu baptismi quantum ad baptizatos diuiditur in duas partes. Primò determinat veritatem. Secundò ponit quandam obiectionem, & soluit. Secunda ibi, Si verò opponitur de Hieremia. Tertia pars principalis in qua determinat vsum quantum ad veritatem ipsius sacramenti diuiditur in quatuor secundum quatuor quæ circa hæc inquirunt. Secunda incipit ibi, Præterea sciendum est, vt dicit Leo Papa. Tertia ibi, Solet etiam quæri de illo. Quarta ibi, Illud etiam non te moueat. Quarta pars principalis in qua determinat ritum sacramenti diuiditur in tres partes. Primò determinat ritum sacramenti quo ad tempus. Secundò quantum ad responsonem patrinorum. Tertio quantum ad catechismum & exorcismum. Secunda ibi, Porro cuncti ad baptismum venientes. Tertia ibi, Illa autem interrogatio & responso. Et in hoc terminatur diuisio lectionis & sententia in generali.

2 IN speciali sic procedit Magister. Et proponit primò quòd solum sacerdotibus competit ex officio baptizare. Non sacerdotibus verò non competit nisi necessitate cogente: in quo casu & laicis, & mulieribus permittitur baptizare. Subdit autem quòd baptizati ab hæreticis si iuxta formam ecclesie baptizati sunt, baptizandi non sunt, quia verum suscipiunt sacramentum, quamuis non sacramenti effectum, quòd auctoritatibus confirmat. Ita inde obicit in contrarium auctoritate Cypriani qui dicit, quòd ab hæreticis non possit tradi baptismus, & ab eis baptizatos rebaptizandos esse. Magister autem determinat hoc esse verum de his qui præter formam ecclesie baptizantur ab eis. Et dicit Cyprianum hoc quòd dicit ex ignorantia dixisse, & non in hoc verum sensisse, sed secundum Augustinum eius ignorantia fuit purgata. Et de trina immersione subdit quòd trina immersio propter mysterium trinitatis fit. Deinde quæritur vtrum in materno vtero possit aliquis baptizari. Et determinat Magister quòd non, quia nõ potest aliquis renasci antequam sit natus. Postea obicit in contrarium de Ioanne Baptista & Hieremia, qui fuerunt in vtero sanctificati. Et responder quòd ista sanctificatio fuit præter legem communem. Et adducit Augustinum ambiguum loquentem qualis fuit sanctificatio Ioannis. Et vtrum in eo fuerit acceleratus rationis vsum, an non. Deinde quærit si corrupte proferantur verba, quæ sunt forma baptismi, vtrum sit baptismus. Et responder quòd corruptio proueniens ex ignorantia proferentis verba, baptismum non vitiat. Quod auctoritatibus confirmat. Postea quærit vtrum sint baptizandi illi de quibus dubitatur, vel ignoratur vtrum sint baptizati. Et determinat quòd sic. non enim videtur iteratum, quòd collatum esse nescitur. Deinde quærit vtrum sit baptizatus, an non ille qui ioculando immergitur, inuocato nomine trinitatis. Et responder Magister quòd non, quia hæc intentio fuit ioculandi, & non baptizandi. Et ideo non est baptizatus. In baptismi enim, & in aliis sacramentis sicut debita forma seruanda est, ita intentio illud